

§ 10**Yttrande över remiss av Promemorian Studiestartsstöd - ett nytt rekryterande studiestöd**

AMN 2016-0205-01.06

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att justera paragrafen omedelbart.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat departementspromemorian *Studiestartsstöd-ett nytt rekryterande studiestöd* (U2016/02685/SF) till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Bakgrunden är att regeringen under 2015 inledde en utbildningssatsning för vuxna i form av ett nytt kunskapslyft. Kunskapslyftet är centralt för regeringens mål att Sverige ska ha EU:s lägsta arbetslöshet 2020. Kunskapslyftet ska bl.a. ge människor chans att utbilda sig för att kunna få ett jobb, omskola sig till ett nytt yrke, få behörighet till högre utbildning, vidareutbilda sig för bättre karriärmöjligheter och bilda sig för ökat deltagande i samhällslivet eller för personlig utveckling. Kunskapslyftet ska också bidra till att förkorta tiden för nyanländas etablering i samhället och på arbetsmarknaden. I denna promemoria föreslås att ett nytt rekryterande studiestöd – studiestartsstöd – ska införas i syfte att öka rekryteringen till studier bland personer med stort utbildningsbehov, för att stärka deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. För att stödet ska bli effektivt och nå dem med störst utbildningsbehov innebär förslaget att studiestartsstödet ska användas inom ramen för kommunernas uppdrag att verka för att vuxna deltar i utbildning. Kommunernas rekryteringsarbete ska enligt förslaget ske i samverkan med Arbetsförmedlingen.

Målgrupp för studiestartsstödet är enligt förslaget personer i åldern 25–56 år som har kort tidigare utbildning och ett stort behov av utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. För att tillhöra målgruppen föreslås även att personen ska ha varit arbetslös och anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen under minst sex månader. Avsikten med det nya stödet är att det ska rekrytera personer som annars inte skulle ha studerat. Av den anledningen föreslås att den

som har haft studiemedel under de senaste tre åren inte ska kunna få studiestartsstöd.

Kommunerna föreslås pröva och fatta beslut om vilka personer som uppfyller villkoren vad gäller utbildningsbakgrund, utbildningsbehov och ålder. Den sökande ska också lämna in en ansökan om studiestartsstöd till sin hemkommun. Om kommunen bedömer att den sökande uppfyller de nämnda villkoren ska kommunen överlämna sitt beslut tillsammans med ansökan om studiestartsstöd till Centrala studiestödsnämnden (CSN).

Stödet föreslås vara ett bidrag som vid heltidsstudier uppgår till 2 104 kronor per vecka, vilket motsvarar 9 117 kronor per studiemånad (2016). Den som har barn kan även få tilläggsbidrag. Studiestartsstöd föreslås vidare kunna lämnas i högst 50 veckor.

Varje kommun får enligt förslaget en resursram för studiestartsstödet och stödet lämnas i mån av tillgängliga medel. I sitt arbete med rekrytering och prövning förutsätts att kommunerna bl.a. ska ta fram riktlinjer för hur studiestartsstödet ska användas. I detta arbete ska kommunerna inhämta synpunkter från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och lokala företrädare för arbetsmarknadens parter och folkbildningen.

För att göra kommunernas arbete möjligt föreslås bl.a. att dessa ska ges rätt att ta del av viss elektroniskt lagrad studiestödsinformation. I anslutning till förslaget om ett nytt studiestartsstöd lämnas i promemorian förslag om minskade avskrivningsmöjligheter inom studiemedelssystemet. Förslaget innebär att möjligheten att skriva av studielån som tas i samband med behörighetsgivande studier vid fortsatta studier inom högskolan, avskaffas.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017 avseende studiestartsstödet och den 1 januari 2018 avseende avskrivningen av studielån.

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till förslaget. Förvaltningen pekar dock på att förslaget kommer att medföra ökade utbildningskostnader för kommunerna och anser att kommunerna bör kompenseras för detta.

Enligt förslaget ger studiestartsstödet bidrag för studier med 50, 75 eller 100 procents omfattning. Förvaltningen anser att det bör undersökas om studiestartsstöd kan ges även för 25 procents omfattning av studier.

Förvaltningen ställer sig tveksam till att unga under 25 år inte kan erhålla studiestartsstöd. Förvaltningen anser att unga i princip alltid bör omfattas av satsningar för att få fler till studier.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 18 augusti 2016.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslog, med instämmande från samtliga ledamöter, att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Ledamoten Gulan Avci (L) lämnade följande särskilda uttalande.

Det finns en god intention i att sänka trösklarna för att stärka möjligheterna till studier för personer med stort utbildningsbehov som står långt bort från arbetsmarknaden. För Liberalerna är det en självklar målsättning att varje individ ska ges verktyg och stöd för att bryta ett bidragsberoende och gå vidare till egen sysselsättning.

Trots sitt goda syfte är studiestartsstödet, som det presenteras i departementspromemorian Studiestartsstöd – ett nytt rekryterande studiestöd, behäftat med ett antal inneboende problem. Förutom de uppenbara gränsdragningsproblem som följer av stödets urvalskriterier, går det att ifrågasätta hur effektivt stödet kommer att leda till fortsatta studier, efter den maximala ersättningsperioden om 50 veckor. I likhet med arbetsmarknadsförvaltningen är det Liberalernas uppfattning att det finns ett stort signalvärde i att behålla möjligheten till avskrivning av visst belopp för behörighetsgivande studier om den studerande går vidare till högre studier.

Studiestartsstöd skulle kunna fylla en funktion vid studier motsvarande grundvux, men för behörighetsgivande studier på högre nivå är möjligheten att avskriva ett visst belopp vid fortsatta studier på högre nivå en viktigare konstruktion.